

לשכת נציב פניות הציבור

יא בניסן תשפ"ב
12 באפריל 2022
סימוכין 413

שלום רב,

אני מודה לך על פנייתך.

ראשית, אני מבקש להשתתף בצער משפחותיהם של איתם מגיני, תומר מורד וברק לופן ז"ל שנרצחו בפיגוע שהתרחש ביום חמישי, ברחוב דיזינגוף בתל אביב ולאחל החלמה לפצועים.

בפנייתך, שכמוה התקבלו למעלה מ-5,400 נוספות, קבלת על הסיקור של הפיגוע הרצחני מ-7 באפריל בתל אביב כפי ששודר במהדורות החדשות המפוקחות על ידי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו.

בתלונות הרבות נטען כי במהלך הסיקור חשפו כתבי חברות החדשות מידע רגיש על כוחות הביטחון בשידור חי, חשפו את שיטות הפעולה שלהם, סיכנו את חייהם של השוטרים והלוחמים בשטח והפריעו לעבודתם. עוד נטען כי הם סיכנו את חיי האזרחים שהיו במקום ואף את עצמם. בנוסף נטען כי הסיקור התקשורתי היה פוגעני כאשר הכתבים נצמדים לכוחות הביטחון שחיפשו את המחבל תוך שהם מסכנים את חייהם של הלוחמים. לטענת הצופים הסיקור התקשורתי היה חסר אחריות וגרם לחרדה, בהלה וזעם בקרב הצופים. עוד נטען כי חלק מהצופים, בני משפחותיהם של אנשי כוחות הביטחון שפעלו בשטח, נאלצו לצפות בקרוביהם שפעלו תוך סיכון חייהם וזאת שהם חשופים לעיני כל.

לצד התלונות בכתב התקבלו תלונות רבות ברשתות החברתיות של הנציבות.

בעקבות התלונות פתחה נציבות פניות הציבור בבירור מול הערוצים המשדרים. עוד במהלך השידור עצמו ובתיאום עם יו"ר מועצת הרשות השנייה, מר עדן בר טל, ומנכ"לית הרשות השנייה, הגב' מישל קרמרמן, פניתי להנהלות חברות החדשות והתרעתי על התלונות הרבות שהתקבלו תוך כדי השידור. ביקשתי מהגורמים המשדרים לקחת זאת לתשומת ליבם ולהנחות את הכתבים בהתאם.

במקביל ביקשתי את עמדת הגורמים המשדרים נוכח התלונות הרבות.

בתגובת חדשות 12 שאף שודרה במהלך סוף השבוע, נמסר:

"המטרה שלנו היא תמיד להביא את מה שקורה בשטח לציבור ואנחנו שומעים את התגובות, קשובים לביקורת ובודקים עצמנו כדי להיות טובים יותר. אנחנו ועיתונאים מכל העולם, יחד עם כוחות הביטחון, היינו באירוע שלא היכרנו קודם, כשבשטח יש ערפל קרב, כאוטי, בהלה ממש לעיתים, כשכל זה קורה במרכז תל אביב עם אלפי אנשים, וכשגם הכתבים שלנו מסכנים את החיים שלהם מחשש שבכל רגע תיפתח אש. חשוב לומר שהשידור היה מלווה, כרגיל, בצנזורה הצבאית שנמצאת בערב כזה במערכת, כל השידור. באף שלב לא שידרנו תמונות שנפסלו על ידי הצנזורה וכשנתבקשנו על ידי נציגי המשטרה להתרחק – כך עשינו. למרות זאת, אנחנו בחברת החדשות ניהלנו דיונים ארוכים שיימשכו בימים הקרובים על מנת להסיק מסקנות מהשידור. אנחנו לא מתכוונים לעשות לעצמנו חיים קלים. אנחנו יודעים שנעשו טעויות, אבל הן נובעות מדבר אחד, הרצון שלנו להביא לצופים את התמונה המלאה. נפיק לקחים כדי להיות טובים יותר."

לשכת נציב פניות הציבור

בתגובת חדשות 13, ששודרה אף היא, נמסר:

"סיקור פיגועים ואירועים ביטחוניים קשים אחרים הוא עניין שבשגרה עבור התקשורת הישראלית מזה עשרות שנים. זוהי המציאות הקשה שבה אנחנו בחדשות 13 פועלים כדי לשרת את הצופה באופן מהיר ומהימן. עם זאת, ריבוי ערוצי המידע והחומרים הזורמים מהשטח בכל אירוע ואירוע שינה לחלוטין את אופן ואופי הסיקור. לצד היכולת והמאמצים שלנו להביא בזמן אמת את כל העדכונים והתמונות, אנו חייבים לעצור לרגע ולהבין את המצב המורכב שנוצר. לצד הרצון והחובה שלנו בחדשות 13 לתת תמונה מלאה של ההתרחשויות בעת שהן קורות, אי אפשר להתעלם מהסכנות שבהעברת מידע וחומרים מצולמים שאינם עוברים את מסננות הבקרה הקריטיות, כדי לא ליצור תבהלה מיותרת או פגיעה ברגשות, להימנע מדיס אינפורמציה שמשתוללת בעתות כאלה, וכמובן, להימנע מפגיעה בביטחון המדינה. אנו בחדשות 13 מקיימים תהליך חשיבה לגיבוש קוד חדש ומחמיר להעברת שידורים מהסוג הזה, זאת לצד המשך העבודה המקצועית שלנו והתגובה בזמן אמת לכל ההתרחשויות, בהן אנו מביאים במהירות ובאחריות את התמונה המלאה ביותר לצופינו."

מערץ 14 נמסר בתגובה:

"תפקידה של התקשורת לסקר גם אירועים מסוג זה. ניקח את תלונות הצופים לתשומת ליבנו ונפיק לקחים"

בעקבות הסיקור התקשורתי קיימה מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו דיון חירום בסוף השבוע, לבקשת שר התקשורת.

במהלך הישיבה הדגישו חברי המועצה כי: "הסיקור חצה קווים אדומים תוך חשש ממשי לשיבוש ולפגיעה בפעילות גורמי הביטחון, כולל חשיפות מידעים ותדרוכים מבצעיים בזמן אמת וזהויות של יחידות ולוחמים. מדובר בפעולות שעלולות לפגוע בפעולות גורמי הביטחון לנטרול הסכנה המיידית לחיי אדם ואף לסכנם בעתיד."

המועצה הורתה להנהלת הרשות השנייה לבצע בדיקה מעמיקה של אופן התנהלות הערוצים לנוכח הכללים המחייבים אותם, וכן להביא המלצות למועצה בדבר הצורך בעדכון הכללים כדי למנוע פגיעה בביטחון הציבור ובכוחות הביטחון בעתיד.

במקביל, בעקבות התלונות, פתחה הנהלת הרשות השנייה בהליך הפרה לכאורה כנגד הגורמים המשדרים: קשת 12, חדשות 12, רשת 13, חדשות 13 וערוץ 14 בטענה לסיקור המנוגד להוראות הדין וכללי הרשות השנייה.

אף אני סבור כי הסיקור התקשורתי היה פוגעני וסיכן את חייהם של אנשי כוחות הביטחון, האזרחים והכתבים עצמם. הרצון לדווח בזמן אמת על המתרחש גרם לחציית קווים אדומים, כמו במקרה שבו נעמדו כתבים וצלמים מאחורי גבו של לוחם ותיעדו אותו מחפש מחבל מעבר לדלת תוך סיכון חייו וחייהם. כל אלה זרעו פחד, בהלה וזעם בקרב הצופים.

לשכת נציב פניות הציבור

אין חולק על כך כי היה מקום לסקר את הפיגוע בעבור הציבור שהיה צמא למידע ברגעי האימה הארוכים ואין חולק על כך שכתבי וצלמי חברות החדשות פעלו במציאות קשה של כאוס כשהם אמורים לדווח לצופים על המתרחש. ואולם אני סבור כי גם בעת הזו היה עליהם לגלות אחריות וזהירות בנוגע לדרך הסיקור.

סיקור הפיגוע בתל אביב הוא לטעמי בבחינת קו שבר שפגע באמון הציבור באמצעי התקשורת והוא מחייב חשיבה מחדשת על אופן סיקור אירועים מסוג זה. אני סבור כי יש לקבוע בהסכמה עם הגופים המשדרים קוד אתי חדש לסיקור אירועים ביטחוניים, שיכיל הנחיות להימנעות משידור תכנים העלולים לפגוע בשלומם, בביטחונם ובפרטיותם של האזרחים ואנשי כוחות הביטחון.

אני מצר על אי הנעימות שנגרמה לך ולצופים האחרים מהצפייה בשידורים. בתקווה לימים שקטים ובטוחים.

בברכה,

דוד רגב
נציב פניות הציבור

העתקים: ח"כ יועז הנדל, שר התקשורת
לירן בן חורין, מנכ"לית משרד התקשורת
עדן בר טל, יו"ר מועצת הרשות השנייה
חברי מועצת הרשות השנייה
מישל קרמרמן, מנכ"לית הרשות השנייה
עו"ד אופיר ביתן, יועמ"ש הרשות השנייה
ורד עזרא, מ"מ ראש אגף טלוויזיה, הרשות השנייה
תמי רוזה יו"ר דריקטוריון חברת החדשות, קשת 12
אבי וייס, מנכ"ל חברת החדשות, קשת 12
אייל דה פאו יו"ר דירקטוריון חדשות 13, רשת 13
אבירם אלעד, מנכ"ל חדשות 13, רשת 13
איתי וולמן, מנכ"ל ערוץ 14